

Statsutskottets betänkande 10/1995 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om tobaksaccis

Riksdagen remitterade den 19 september 1995 regeringens proposition nr 66/1995 rd till statsutskottet för beredning.

I detta sammanhang har utskottet också behandlat rdm. Ihamäkis m.fl. lagmotion nr 10/1995 rd med förslag till lag om ändring av lagen om tobaksaccis, som riksdagen remitterade till utskottet den 8 juni 1995.

Statsutskottets skattedelegation, som har berett betänkandet för utskottet, har hört överinspektören Merja Sandell vid finansministeriet samt konsultative tjänstemannen Olli Simonen och överläkaren Heikki Korhonen vid social- och hälsovårdsministeriet.

Tobaksaccisen reviderades genom lagen om tobaksaccis som trädde i kraft vid ingången av 1995 (1470/94). De ändringar i sak som gjordes i lagen berodde främst på Finlands anslutning till Europeiska unionen och att EG:s direktiv om tobaksprodukter därför måste genomföras här.

Regeringen föreslår att bland annat accisen på tobaksprodukter skall höjas som ett led i en större justering av accisstrukturen. Meningen är att inkomstskatterna gradvis skall sänkas och tyngdpunkten i beskattningen skjutas över på indirekta skatter.

Höjningen av accisen på cigaretter skall enligt propositionen enbart gälla accisen per enhet. Den föreslås bli höjd från 75 till 90 mark per 1 000 stycken. Därigenom stiger accisen på cigaretter i den mest efterfrågade prisklassen från 57,5 till närmare 59 procent.

Det har kommit ut billig cigarettobak på marknaden och trenden kommer sannolikt att fortsätta. Regeringen föreslår därför att accishöjningen inte skall beräknas enligt tobaksproduktens värde utan i stället enligt kvantiteten. Accisen på pip- och cigarettobak föreslås i linje med detta bli höjd så att den utöver den värderelaterade accisen påförs en accis om 12 mark per kilogram. Accisen på cigarettpapper höjs från 57 till

60 procent. Accisen på cigarrer höjs från 20 till 22 procent av detaljhandelspriset. Vidare föreslås att också övriga tobaksprodukter, främst snus och tuggtobak, skall omfattas av tobaksaccisen. Detta gäller också obearbetad tobak i detaljhandeln som säljs direkt till konsumenterna.

I lagförslaget i lagmotion nr 10/1995 rd föreslås flera ändringar i lagen om tobaksaccis. Samtliga ändringar understryker att tobaksaccisen är en skatt för tobaksprodukternas skadliga effekter.

Av de orsaker som nämns i propositionen och på grundval av erhållen utredning finner utskottet lagförslaget behövligt och tillstyrker det.

Tobaksaccisen består dels av en skatt på produktens värde, dels av en skatt som räknas ut per enhet. Den har först och främst varit en fiskal skatt och den hälsopolitiska aspekten har varit av underordnad betydelse. Fram till nu har tobaksaccisen företrädesvis räknats ut på produktens värde men i och med den föreliggande propositionen skjuts tyngdpunkten i beskattningen allt mer över på en skatt per enhet. Utskottet menar att detta hälsopolitiskt sett är ett steg i rätt riktning. Enligt vad utskottet har erfarit röker unga i Finland mest i hela Europa. Prisutvecklingen på tobaksprodukter under 1990-talet har haft mycket negativa effekter för arbetet på att förebygga rökning bland ungdomar, eftersom det reella priset på billiga cigarettmärken har varit mycket lågt. Det är enligt utskottets åsikt angeläget att skatten på tobaksprodukter också i fortsättningen ändras enligt samma principer som regeringen nu föreslår, dvs. med större hänsyn till de hälsopolitiska aspekterna för att speciellt de unga i vårt land skall röka mindre.

Utskottet ställer sig negativt till lagmotionen. Utskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget skall godkännas utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet, som har behandlat ärendet utifrån propositionen,

att lagförslaget i lagmotion nr 10/1995 rd skall avböjas.

Helsingfors den 22 september 1995

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Pekkarinen, medlemmarna Ala-Nissilä, U. Anttila, Apukka, Kallis, Nyby, Puisto, Rajamäki, Rauramo, Saario, Sasi, Savela, Tykkyläi-

nen och Vihriälä samt suppleanterna Ihamäki, P. Leppänen, Lindqvist, M. Pietikäinen, Rask och Saarinen.
